EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 30.10.2014.
COM(2014) 676 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Vispārējs izvērtējums par ekonomiskām sekām, ko rada Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīvas 2013/36/ES 89. pantā paredzētās prasības publiskot informāciju par katru valsti

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Vispārējs izvērtējums par ekonomiskām sekām, ko rada Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīvas 2013/36/ES 89. pantā paredzētās prasības publiskot informāciju par katru valsti

I. Ievads

Ar Direktīvas 2013/36/ES[1] („CRD") 89. pantu tiek ieviests jauns pienākums bankām un ieguldījumu brokeru sabiedrībām („iestādes") publiskot informāciju par katru valsti („ziņošanas pienākums"). Iestādēm ik gadu par katru valsti, kurā tās veic uzņēmējdarbību, būs jāpaziņo šāda informācija: a) to nosaukums(-i), darbību veids, ģeogrāfiskā vieta, b) apgrozījums, c) darba ņēmēju skaits, d) peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem, e) nodokļi peļņai vai zaudējumiem un f) saņemtās publiskās subsīdijas.

Iestādēm jāsniedz a), b) un c) punktā minētā informācija no 2014. gada 1. jūlija. Attiecībā uz d), e) un f) punktā minēto informāciju ir paredzēta īpaša kārtība, proti, sākotnējā posmā tikai Eiropas 14 nozīmīgākajām iestādēm[2] („ES GSNI") konfidenciāli jāiesniedz Komisijai šī informācija. Šī sākotnējās konfidenciālās ziņošanas termiņš bija 2014. gada 1. jūlijs, un to ievēroja visas 14 ES GSNI. Nākamajā posmā, t. i., no 2015. gada 1. janvāra, visām iestādēm, uz kurām attiecas 89. panta piemērošanas joma („ziņotājas iestādes"), jāpublisko visa 89. pantā minētā informācija, ja vien Komisija neizlemj atlikt ziņošanas pienākumus.

Saskaņā ar 89. pantu Komisijai līdz 2014. gada 31. decembrim jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par iespējamām negatīvām ekonomiskām sekām, ko var radīt informācijas publiskošana par katru valsti. Komisijai pēc apspriešanās attiecīgi ar EBI, EIOPA un EVTI ir jāveic vispārējs izvērtējums par šādām sekām, tostarp par ietekmi uz konkurētspēju, ieguldījumu un kredītu pieejamību un finanšu sistēmas stabilitāti. Gadījumā, ja tiek konstatētas būtiskas negatīvas sekas, Komisija saskaņā ar 89. pantu apsver iespēju ierosināt grozīt ziņošanas pienākumus un var izlemt atlikt minētos pienākumus.

Tāpēc galvenais šā ziņojuma mērķis ir sniegt Komisijas izvērtējumu, vai ziņošanas pienākums rada būtiskas negatīvas ekonomiskas sekas.

Izsludinot atklātu uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus[3], Komisija uzdeva ārējam darbuzņēmējam veikt pētījumu par ziņošanas pienākuma iespējamām pozitīvajām un negatīvajām sekām. Ārējā darbuzņēmēja pētījums ietvēra ieinteresēto personu aptauju[4] un

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK. OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.

[2] Tā dēvētās globālās sistēmiski nozīmīgās iestādes, kuras saņēmušas atļauju Savienībā, kā apzināts starptautiskā mērogā; Finanšu stabilitātes padomes 2012. gada 1. novembrī veiktā globālo sistēmiski nozīmīgo banku grupas aktualizācija; http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_121031ac.pdf.

[3] Konkurss *Ref MARKT/2013/205/F*.

[4] Apspriešana notika ar dažādām ieinteresētajām personām, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijām, valdībām, regulatoriem, bankām un tirdzniecības asociācijām.

ekonometrisku analīzi („ekonometriskā analīze”)[5]. Komisija apspriedās ar EBI, EIOPA un EVTI. Tā arī tieši apspriedās ar ieinteresētajām personām, tostarp 14 ES GSNI[6] un vairākām pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kam ir interese par šo jautājumu. Komisija organizēja sabiedrisko apspriešanu[7] un informatīvu pasākumu[8]. Tādējādi visām ieinteresētajām personām tika dotas pietiekamas iespējas izklāstīt savu viedokli. Komisija uz šā pamata veica savu izvērtējumu par ziņošanas pienākuma iespējamām ekonomiskām sekām.

II. Konteksts

CRD 52. apsvērumā ir izklāstīts: „Lai atgūtu Savienības iedzīvotāju uzticību finanšu sektoram, ļoti svarīga ir lielāka pārredzamība attiecībā uz iestāžu darbību un jo īpaši attiecībā uz gūto peļņu, samaksātajiem nodokļiem un saņemtajām subsīdijām. Tādēļ obligātu pārskatu sniegšanu minētajā jomā var uzskatīt par svarīgu sastāvdaļu iestāžu korporatīvajā atbildībā pret ieinteresētajām personām un sabiedrību.” Ziņošanas pienākums palīdzēs ieinteresētajām personām labāk izprast grupu struktūras, to darbības un ģeogrāfisko izplatību. Turklāt ziņošanas pienākumam būtu jāpalīdz izprast to, vai nodokļi tiek maksāti tur, kur notiek reālā uzņēmējdarbība. Informācijas publiskošana un pārredzamība tiek uzskatīti par svarīgiem regulējuma instrumentiem, kas palīdz nodrošināt to, ka uzņēmumi efektīvi pilda savas saistības un ir atbildīgi par savām pieņemtajām uzņēmējdarbības stratēģijām.

Jaunie ziņošanas pienākumi jāskata saistībā ar neseno finanšu krīzi, kuras gaitā bija vajadzīgs vēl nepieredzēta apmēra publiskais atbalsts finanšu stabilitātes atjaunošanai un iedzīvotāju uzticība finanšu sektoram tika spēcīgi satricināta. Rezultātā bankām tika izteiktas stingras prasības pēc lielākas pārskatatbildības un uzlabotas pārredzamības to attiecībās ar sabiedrību.

Neatkarīgi no finanšu krīzes uzņēmumi aizvien biežāk tiek aicināti uzņemties atbildību par savas darbības ietekmi uz sabiedrību, un samaksāto nodokļu veidā sniegtais uzņēmumu devums arvien biežāk tiek uztverts kā to korporatīvās sociālās atbildības daļa. Tāpēc tiek izteiktas prasības pēc vairāk pārredzamības lielu uzņēmumu nodokļu jautājumos, jo īpaši tad, ja šie uzņēmumi veic nozīmīgas pārrobežu darbības.

III. Ziņošanas pienākuma radīto ekonomisko seku izvērtējums

Vairums ieinteresēto personu sagaida, ka ziņošanas pienākumam būs zināma pozitīva ietekme uz Eiropas finanšu nozares pārredzamību un pārskatatbildību, kā arī uz sabiedrības uzticību

[5] Ārējā darbuzņēmēja pētījums ir pieejams šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm.

[6] Ar 14 ES GSNI notikušās apspriešanas kopsavilkums ir pieejams šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm.

[7] Paustie viedokļi ir pieejami šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2014/country-by-country-crd4/contributions_en.htm.

[8] Informatīvais pasākums notika 2014. gada 2. oktobrī. Tā dalībnieki pārstāvēja dažādas ieinteresēto personu grupas. Diskusijas kopsavilkums ir pieejams šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm#240711.

tai[9]. Tomēr dažādas ieinteresēto personu grupas uzskata, ka papildu norādes par iesniedzamās informācijas precīzo saturu uzlabotu pārredzamību un konsekvenci, samazinātu datu nepareizas interpretācijas risku un ierobežotu administratīvo slogu.

Turpmākajā tekstā tiks izvērtētas ziņošanas pienākuma iespējamās ekonomiskās sekas, jo īpaši ietekme uz konkurētspēju, ieguldījumiem, kredītu pieejamību un finanšu sistēmas stabilitāti. Konstatējumi atspoguļo viedokļus, kas saņemti no ieinteresētajām personām Komisijas un ārējā darbuzņēmēja veikto pētījumu, sabiedriskās apspriešanas un informatīvā pasākuma ietvaros, kā arī ekonometriskās analīzes rezultātus.

A. Ietekme uz konkurētspēju

Vairums ieinteresēto personu uzskata, ka ziņotāju iestāžu konkurētspēja netiks negatīvi ietekmēta[10]. Tomēr dažas ieinteresētās personas uzskata, ka, ņemot vērā vienlīdzīgu konkurences nosacījumu neesamību pasaules mērogā, ziņotājas iestādes nonāks neizdevīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar iestādēm, kurām ziņošanas pienākums nav saistošs, jo ziņotājas iestādes saskarsies ar papildu administratīvo slogu un izmaksām, to dati tiks publiski pārbaudīti un tām būs jāpublisko vairāk specifiskas uzņēmējdarbības informācijas nekā ziņojumus nesniedzošiem konkurentiem. Šīs ieinteresētās personas, kuras veido mazākumu, uzskata, ka ziņošanas pienākums negatīvi ietekmēs konkurētspēju, kaut arī kopumā tās neparedz, ka šī negatīvā ietekme būs būtiska.

Citas ieinteresētās personas sagaida, ka ziņošanas pienākums pozitīvi ietekmēs ziņotāju iestāžu konkurētspēju. Šīs ieinteresētās personas uzskata, ka ziņošanas pienākuma rezultātā uzlabotā pārredzamība un pārskatatbildība mudinās ziņotājas iestādes vairāk ņemt vērā dažādus riskus, kas izriet no šo iestāžu iekšējās struktūras un to darbības. Tādējādi labāka pārredzamība kalpotu ne tikai iespējamo problēmu atklāšanai, bet arī to novēršanai. Tāpēc tā varētu samazināt riskus, kas izriet no skandāliem, kuri kaitētu iestāžu reputācijai un ieguldītāju un klientu uzticībai, un tā var sekmēt to, ka atjaunojas sabiedrības uzticība finanšu pakalpojumu nozarei Eiropas Savienībā. Šīs ieinteresētās personas arī uzskata, ka ziņošanas pienākums var piesaistīt tādus ieguldītājus un klientus, kuri augsti vērtē lielāku pārredzamību, kas savukārt var sniegt ziņotājām iestādēm konkurētspējas priekšrocības.

Paredzams, ka ar ziņošanas pienākuma izpildi saistītās izmaksas būs tieši proporcionālas ziņotājas iestādes uzņēmējdarbības mērogam un starptautiskajai dimensijai. Iespējams, ka ziņotājas iestādes (jo īpaši starptautiskas uzņēmumu grupas) jau tagad ir ieviesušas modernas sistēmas datu ievākšanai. Nav paredzams, ka ar ziņošanas pienākuma izpildi saistītās izmaksas būs ievērojamas[11].

Uz ziņošanas pienākuma pamata publiskotā informācija nešķiet komerciāli konfidenciāla. Uz ziņošanas pienākuma pamata publiskotās informācijas apmērs nav pietiekams, lai ieinteresētās personas gūtu sīku izpratni par ziņotāju iestāžu uzņēmējdarbības stratēģijām.

[9] Skatīt informatīvajā pasākumā notikušās diskusijas kopsavilkumu, sabiedriskās apspriešanas gaitā saņemtās atbildes un ārējā darbuzņēmēja ziņojumu, 87., 91. un 145.–147. lpp.

[10] Skatīt informatīvajā pasākumā notikušās diskusijas kopsavilkumu, sabiedriskās apspriešanas gaitā saņemtās atbildes, ar GSNI notikušās apspriešanas atbilžu kopsavilkumu un ārējā darbuzņēmēja ziņojumu, 139. lpp.

[11] Plašākai informācijai skatīt ārējā darbuzņēmēja ziņojumu, 97. lpp., un ar GSNI notikušās apspriešanas atbilžu kopsavilkumu.

Vismaz 3 ES GSNI jau ir brīvprātīgi publicējušas attiecīgos datus, acīmredzami nebažījoties par komerciāli konfidenciālas informācijas publiskošanu vai citām sekām konkurencei.

Ekonometriskās analīzes rezultāti liecina, ka kvalitatīvāka informācijas publiskošana – viens no ziņošanas pienākuma pamatmērķiem – iet roku rokā ar ziņotāju iestāžu ierobežotām spējām slēpt savus patiesos darbības rādītājus (neatbilstīga ienākumu uzskaite). Pētījumā secināts, ka informācijas publiskošanas līmeņa uzlabojums par vienu punktu (izmantojot saliktu rādītāju uz skalas 0-52) pētījumā izvērtēto banku izlasē samazina neatbilstīgas ienākumu uzskaites varbūtību par 3,5 %[12].

Kaut arī ekonometriskajā analīzē ietekme uz konkurenci nav tieši mērīta, attiecīgās literatūras pārskats liecina, ka augstāks informācijas publiskošanas līmenis varētu padarīt bankas konkurētspējīgākas (jo, piemēram, tas samazinātu informācijas asimetrijas problēmu, atvieglotu līdzekļu piešķiršanu un palielinātu uzticību). Kopumā pētījums liecina, ka ziņošanas pienākums diez vai negatīvi ietekmēs konkurenci.

Dažas ieinteresētās personas sagaida, ka ziņošanas pienākums ietekmēs banku faktisko nodokļa likmi. Ziņošanas pienākums pats par sevi nav nodokļu pasākums, bet gan pārredzamības un uzņēmumu sociālās atbildības pasākums. Tas nebūs tiešas ietekmes uz ziņotājām iestādēm piemēroto nodokļa likmi. Jebkāds faktiskās nodokļu likmes pieaugums būtu tikai netiešs rezultāts. Ir ļoti grūti prognozēt nodokļu (faktisko) likmju iespējamā palielinājuma varbūtību, kas netieši izrietētu no ziņošanas pienākuma. Tas būtu atkarīgs no dažādiem faktoriem, piemēram, iestādes pašreizējās pieejas nodokļu jautājumos, administratīvo iestāžu reakcijas uz informācijas publiskošanu par visiem nodokļu maksājumiem katrā atsevišķajā valstī un no sabiedrības reakcijas uz attiecīgajiem publicētajiem datiem. Pat tad, ja ziņotāja iestāde mainītu savu pieeju nodokļu jautājumos, joprojām būtu grūti noteikt, vai tā bija ziņošanas pienākuma netiešā ietekme vai šīs rīcības iemesls bija cita attīstība šajā jomā. Iespējams, šāds palielinājums varētu arī pozitīvi ietekmēt konkurenci, proti, tajā ziņā, ka tas varētu sekmēt līdzvērtīgākus konkurences nosacījumus par labu mazākām iestādēm, kas nedarbojas pārrobežu mērogā. Kopumā var teikt, ka faktiskās nodokļu likmes palielinājuma vispārīgo ekonomisko ietekmi būtu ļoti grūti izmērīt un tā būtu atkarīga no dažādiem faktoriem[13]. Kaut arī negatīvais aspekts ir tas, ka varētu sagaidīt ziņotājas iestādes saimnieciskās darbības samazinājumu, tomēr visdrīzāk pastāvēs līdzsvarojoši faktori, piemēram, valdības izdevumiem būs pieejami papildu ienākumi, kas varētu dot labumu sabiedrībai un visai ekonomikai, un palielināsies sabiedrības uzticība.

B. Ietekme uz ieguldījumiem

Ieinteresētajām personām tika jautāts par ziņošanas pienākuma ietekmi uz ieguldījumiem ziņotājās iestādēs, kā arī par ietekmi uz šo iestāžu ieguldījumiem[14].

[12] Ārējā darbuzņēmēja ziņojums, 73.–83. lpp. un 84. un 85. lpp.

[13] Plašākai informācijai skatīt ārējā darbuzņēmēja ziņojumu, 93.–96. lpp.

[14] Skatīt informatīvajā pasākumā notikušās diskusijas kopsavilkumu, sabiedriskās apspriešanas gaitā saņemtās atbildes, ar GSNI notikušās apspriešanas atbilžu kopsavilkumu un ārējā darbuzņēmēja ziņojumu, 140. un 141. lpp.

Attiecībā uz pirmo jautājumu, proti, ziņošanas pienākuma ietekmi uz ieguldījumiem ziņotājās iestādēs, vairums ieinteresēto personu nesagaida nekādu ietekmi. Tās uzskata, ka lēmumi par ieguldījumiem ir balstīti uz citiem faktoriem, nevis uz datiem, kas jāpublisko saskaņā ar 89. pantu, un ka šādi lēmumi tiek pieņemti, vadoties no saimnieciskām priekšrocībām, nevis no ziņošanas pienākuma. Tiek arī atzīmēts, ka iestādēm, kas kapitāla tirgos vēlas iegūt finansējumu, jau tagad ir jāsniedz sīkāka informācija, nekā pieprasīts 89. pantā.

Tomēr pastāv zināmas bažas, ka atsevišķos gadījumos kādas iestādes pievilcīgums kapitāla tirgū varētu tikt negatīvi ietekmēts, proti, tad, ja publiskotā informācija tiek pārprasta un/vai sabiedrība to uztver negatīvi. Dažas ieinteresētās personas arī apgalvo, ka ziņošanas pienākums varētu izraisīt bažas par vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem un ka papildu prasības attiecībā uz informācijas publiskošanu varētu samazināt ES kā ieguldījumu veikšanas vietas pievilcību (saistītā administratīvā sloga un izmaksu dēļ). Tomēr vairums ieinteresēto personu piekrīt, ka ziņošanas pienākums neietekmēs ziņotāju iestāžu gatavību turpināt savu darbību Eiropas Savienībā.

Dažas ieinteresētās personas sagaida pozitīvu ietekmi uz ieguldījumiem ziņotājās iestādēs. Tās apgalvo, ka ieguldītāji pasaulē aizvien biežāk pieprasa pārredzamākus un uzticamākus (vai saprotamākus) datus par uzņēmumiem, kuros viņi veic ieguldījumus. Informācijas publiskošana sniegtu ieguldītājiem stabilāku pamatu, lai pieņemtu pārdomātus lēmumus par ieguldījumiem, un pastiprinātu ieguldītāju spēju saukt bankas pie atbildības. Pārredzamība, tostarp ziņošanas pienākums, palīdzētu ieguldītājiem apzināt riska faktorus un finanšu pārkāpumus un nodrošinātu iestādēs labāku riska pārvaldību. Tādējādi tā palielinātu stabilitāti banku nozarē, padarot to pievilcīgāku ieguldījumiem. Visbeidzot, tiek apgalvots, ka ieguldītāji lēmumos par ieguldījumiem aizvien biežāk ņem vērā tādus faktorus kā ilgtspēja un pārredzamība un ka informācijas publiskošana varētu piesaistīt vairāk ieguldījumu no sociālā ziņā atbildīgiem ieguldītājiem.

Attiecībā uz otro jautājumu, proti, ziņošanas pienākuma ietekmi uz ziņotāju iestāžu veiktajiem ieguldījumiem, lielais vairums ieinteresēto personu uzskata, ka ietekmes nebūs.

Ekonometriskās analīzes rezultāti liecina, ka ziņošanas pienākums diezin vai negatīvi ietekmēs ieguldījumus. Gluži pretēji – tiek secināts, ka viens papildu punkts informācijas publiskošanas indeksā samazina faktiskās pašu kapitāla izmaksas par 0,2 procentu punktiem. Tāpēc labāka informācijas publiskošanas kvalitāte, ko kapitāla tirgos uztver kā ziņošanas pienākuma rezultātu, varētu nozīmēt, ka bankām ir zemākas pašu kapitāla izmaksas. Tas varētu izpausties zemākās aizdevumu procentu likmēs un ļaut uzņēmumiem ieguldīt vairāk savā uzņēmējdarbībā un paplašināt savu darbību[15].

Arī attiecīgā literatūra liecina, ka uzlabojumi, kas panākti vispārējā informācijas publiskošanā, ir cieši saistīti ar labākiem uzņēmumu rezultātiem kapitāla tirgos, piemēram, zemākām pašu kapitāla izmaksām, kam par iemeslu ir mazāka informācijas asimetrija un zemākas pārstāvības izmaksas. Gan finanšu, gan nefinanšu sektors sasaista pašu kapitāla izmaksu samazinājumu ar lielākiem ieguldījumiem.

C. Ietekme uz kredītu pieejamību

[15] Ārējā darbuzņēmēja ziņojums, 46.–55. lpp. un 84. un 85. lpp.

Ieinteresētajām personām tika jautāts par ziņošanas pienākuma ietekmi uz kredītu piešķiršanu ziņotājām iestādēm, kā arī par ietekmi uz kredītu piešķiršanu, ko veic šīs iestādes[16].

Attiecībā uz pirmo jautājumu, proti, ziņošanas pienākuma ietekmi uz kredītu piešķiršanu ziņotājām iestādēm, lielais vairums ieinteresēto personu uzskata, ka ietekmes nebūs.

Neliels ieinteresēto personu mazākums pauž bažas par iespējamu negatīvu ietekmi. Šīs ieinteresētās personas apgalvo, ka publiskotā informācija varētu tikt pārprasta un izraisīt negatīvu noskaņojumu. Jo īpaši attiecībā uz informāciju par valsts subsīdijām viena ieinteresētā persona apgalvo, ka šāda informācija varētu radīt priekšstatu, ka banka tiekot „balstīta", tādējādi palielinot starpbanku finansējuma izmaksas.

Citas ieinteresētās personas sagaida pozitīvu ietekmi. Tiek apgalvots (lielā mērā tas atbilst izteikumiem par ietekmi uz ieguldījumiem), ka palielināta pārredzamība varētu uzlabot uzticību ziņotājām iestādēm un sniegtu labāku izpratni par uzņēmuma riskiem, tādējādi nodrošinot labāku riska pārvaldību un – ilgtermiņā – mazāku risku.

Attiecībā uz otro jautājumu, proti, ziņošanas pienākuma ietekmi uz kredītu piešķiršanu, ko veic ziņotājas iestādes, ieinteresētās personas ir lielā mērā vienisprātis, ka ziņošanas pienākums neietekmēs nedz šādu kredītu piešķiršanu, nedz uzņēmumiem un mājsaimniecībām pieejamo kredītu cenu vai kvalitāti.

Ekonometriskās analīzes rezultāti liecina, ka ziņošanas pienākums diezin vai negatīvi ietekmēs banku spēju piekļūt kapitāla tirgiem. Gluži pretēji – rezultāti liecina, ka viens papildu punkts informācijas publiskošanas indeksā samazina faktiskās pašu kapitāla izmaksas par 0,2 procentu punktiem. Tāpēc informācijas publiskošanas kvalitātes uzlabojums, kas panākts ziņošanas pienākuma rezultātā, varētu pat nedaudz samazināt banku pašu kapitāla izmaksas, un šie ieguvumi – kas izpaužas kā zemākas aizdevumu procentu likmes – varētu nonākt līdz nefinanšu sektora uzņēmumiem un mājsaimniecībām[17].

Attiecīgās literatūras pārskats liecina, ka zemākas bankām piemērojamās aizņēmuma likmes var arī nozīmēt kredītu lielāku pieejamību, jo bankas, pateicoties lielākām rezervēm, ir vairāk gatavas palielināt kredītu piešķiršanu.

D. Ietekme uz finanšu sistēmas stabilitāti

Vairums ieinteresēto personu[18] ir vienisprātis, ka ziņošanas pienākums neietekmēs finanšu sistēmas stabilitāti. Tās norāda, ka pat tad, ja svārstības skartu atsevišķus uzņēmumus, tas neietekmētu visu nozari. Tās arī norāda, ka svārstību pamatā ir vairāki cēloņi un ka nebūtu iespējams noteikt, vai svārstības rodas vienīgi informācijas publiskošanas dēļ saskaņā ar

[16] Skatīt informatīvajā pasākumā notikušās diskusijas kopsavilkumu, sabiedriskās apspriešanas gaitā saņemtās atbildes, ar GSNI notikušās apspriešanas atbilžu kopsavilkumu un ārējā darbuzņēmēja ziņojumu, 142. un 143. lpp.

[17] Ārējā darbuzņēmēja ziņojums, 46.–55. lpp. un 84. un 85. lpp.

[18] Skatīt informatīvajā pasākumā notikušās diskusijas kopsavilkumu, sabiedriskās apspriešanas gaitā saņemtās atbildes, ar GSNI notikušās apspriešanas atbilžu kopsavilkumu un ārējā darbuzņēmēja ziņojumu, 144. lpp.

89. pantu. Viena ieinteresētā persona norādīja, ka pastāv zināms risks, ka informācijas publiskošana varētu ietekmēt nozares uztveri, tomēr šī ieinteresētā persona nesagaida vērā ņemamu ietekmi.

Tam nepiekrīt tikai neliels ieinteresēto personu mazākums un apgalvo, ka, piemēram, starpbanku kreditēšana varētu tikt ietekmēta tad, ja kļūtu pieejama sīka informācija par kādas bankas nodokļu situāciju, vai norāda uz risku, ka sabiedrība varētu pārprast datus nekonsekventas piemērošanas un atšķirīgas interpretācijas dēļ. Tomēr šīs ieinteresētās personas neapgalvo, ka negatīvā ietekme būtu spēcīga.

Dažas ieinteresētās personas turpretim sagaida pozitīvu ietekmi, cita starpā norādot, ka lielāks informācijas publiskošanas apmērs ļautu ieguldītājiem un citām ieinteresētām personām labāk izprast finanšu nozares darbību un īpašumtiesību struktūras šajā nozarē, uzlabotu risku pārvaldību un ilgtspēju, kā arī palielinātu uzticību un samazinātu tirgus svārstības.

Ekonometriskās analīzes rezultāti liecina, ka kvalitatīvāka informācijas publiskošana varētu pozitīvi ietekmēt uzskaites kvalitāti. Rezultāti liecina, ka informācijas publiskošanas rādītāja pieaugums par 1 punktu palielina analītiķu prognožu precizitāti par 0,49 procentu punktiem[19] un samazina neatbilstīgas ienākumu uzskaites varbūtību par 3,5 %[20]. Tas nozīmē, ka informācija, kuru sniegušas finanšu iestādes, pēc ziņošanas pienākuma izpildes varētu kļūt saturīgāka ārējām ieinteresētajām personām un labāk atspoguļot iestādes patieso ekonomisko situāciju. Tas varētu samazināt svārstības un palielināt finanšu stabilitāti.

Attiecīgā literatūra arī liecina, ka banku publiskotā informācija var pozitīvi ietekmēt finanšu stabilitāti, jo tā var mīkstināt informācijas asimetrijas problēmas, atvieglināt iestāžu uzraudzību un uzlabot pārvaldību.

E. Izvērtējums

Tā kā noteikumi par ziņošanas pienākumu vēl nav pilnībā stājušies spēkā, šis izvērtējums būtībā ir uz nākotni vērsts apskats, kurā galvenā uzmanība ir veltīta tam, lai noteiktu – kā paredzēts Direktīvas 2013/36/ES 89. pantā –, vai ziņošanas pienākumam ir paredzamas būtiskas negatīvas ekonomiskas sekas.

Ieinteresētās personas sagaida, ka ziņošanas pienākumam būs zināma pozitīva ietekme uz Eiropas finanšu nozares pārredzamību un pārskatatbildību, kā arī uz sabiedrības uzticību tai. Tomēr tās uzskata, ka papildu norādes par iesniedzamās informācijas precīzo saturu, kā arī konsekventa īstenošana dalībvalstīs palielinātu pārredzamību.

Kopumā ieinteresētās personas uzskata, ka ziņošanas pienākumam nebūs būtiskas ietekmes uz konkurētspēju, ieguldījumiem, kredītu pieejamību vai finanšu sistēmas stabilitāti. Ziņošanas pienākuma pretinieki galvenokārt norāda uz risku, ka sabiedrība pārpratīs datus, un uz lielāku administratīvo slogu. Ziņošanas pienākuma atbalstītāji izceļ vairākus pozitīvus faktorus –

[19] Ārējā darbuzņēmēja ziņojums, 64.–72. lpp. un 84. un 85. lpp.

[20] Ārējā darbuzņēmēja ziņojums, 73.–83. lpp. un 84. un 85. lpp.

ieguldītāji varēs pieņemt pamatotākus lēmumus par ieguldījumiem un būs lielākā mērā spējīgi saukt bankas pie atbildības. Pateicoties ziņošanas pienākumam, ziņotājas iestādes īstenos labāku riska pārvaldību, tādējādi samazinot skandālu risku un palielinot finanšu nozares stabilitāti. Ziņošanas pienākums piesaistīs tādus ieguldītājus un klientus, kuri augsti vērtē lielāku pārredzamību, un kopumā vairos uzticību Eiropas finanšu nozarei.

Ekonometriskās analīzes rezultāti liecina, ka kvalitatīvākai informācijas publiskošanai – kas ir viens no ziņošanas pienākuma pamatmērķiem – būtu vairākas pozitīvas sekas. Labāka informācijas publiskošanas kvalitāte var samazināt pašu kapitāla izmaksas, ko varētu nodot tālāk uzņēmumiem un mājsaimniecībām kā zemākas aizdevumu procentu likmes, tādējādi veicinot kredītu pieejamību un ieguldījumus. Tā var arī ierobežot ziņotāju iestāžu spējas slēpt savus patiesos darbības rādītājus (neatbilstīga ienākumu uzskaite) un var uzlabot uzskaites kvalitāti, kas rezultātā varētu nodrošināt labāku konkurētspēju un lielāku finansiālo stabilitāti.

Komisija, jo īpaši balstoties uz pētījuma rezultātiem un ieinteresēto personu izteiktajiem viedokļiem, veica izvērtējumu, saskaņā ar kuru pašlaik nav paredzams, ka Direktīvas 2013/36/ES 89. pantā paredzētajai informācijas publiskai ziņošanai par katru valsti būtu ievērojama negatīva ekonomiska ietekme, jo īpaši uz konkurētspēju, ieguldījumiem, kredītu pieejamību vai finanšu sistēmas stabilitāti.

Gluži pretēji, šķiet, ka varētu pastāvēt zināma ierobežota pozitīva ietekme. No ieinteresētajām personām saņemtās atbildes un pirmais konfidenciāli publiskotās informācijas kopums liecina, ka 89. panta noteikumu pozitīvo ietekmi varētu pastiprināt, pievēršoties dažiem elementiem saistībā ar minēto noteikumu īstenošanu.

IV. Secinājums

Pašlaik nav paredzams, ka Direktīvas 2013/36/ES 89. pantā paredzētajai informācijas publiskai ziņošanai par katru valsti būtu ievērojama negatīva ekonomiska ietekme, jo īpaši uz konkurētspēju, ieguldījumiem, kredītu pieejamību vai finanšu sistēmas stabilitāti. Gluži pretēji, šķiet, ka varētu pastāvēt zināma ierobežota pozitīva ietekme; tomēr 89. panta noteikumu pozitīvo ietekmi varētu pastiprināt, pievēršoties dažiem elementiem, kas saistīti ar minēto noteikumu īstenošanu.

Komisija uzskata, ka, tā kā nav konstatētas būtiskas negatīvas sekas saistībā ar informācijas publisko ziņošanu par katru valsti, Direktīvas 2013/36/ES 89. pantā noteiktie pienākumi nebūtu jāatliek un, kā paredzēts, būtu jāpiemēro visā pilnībā no 2015. gada 1. janvāra.